
Vergaderjaar 2020–2021

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

CG

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2020

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de informele videoconferenties van de leden van de Raad Algemene Zaken van 1 en 8 december 2020.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA INFORMELE VIDEOCONFERENTIES VAN DE LEDEN VAN DE RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 1 DECEMBER EN 8 DECEMBER 2020

Op dinsdag 1 december 2020 vindt een informele videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken plaats. Zij zullen spreken over de toekomst van Europa en naar verwachting ook van gedachten wisselen over de aanpak van de COVID-19 pandemie. Deze videoconferentie komt in de plaats van een gepland informeel overleg in Wiesbaden dat door de COVID-19-maatregelen geen doorgang kan vinden.

Op dinsdag 8 december 2020 vergaderen de leden van de Raad opnieuw informeel via videoverbinding, zij zullen dan naar verwachting spreken over de Europese Raad van 10–11 december, de Toekomstige relatie tussen de EU en het VK, wetgevende prioriteiten en de meerjarenplanning en het *European Democracy Action Plan*. Deze videoconferentie komt in de plaats van een reguliere Raad Algemene Zaken.

De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan beide vergaderingen.

Informele videoconferentie 1 december

Toekomst van Europa

Het voorzitterschap zal de stand van zaken toelichten met betrekking tot de onderhandelingen tussen de Raad, het EP en de Commissie over de gezamenlijke verklaring over de Conferentie over de Toekomst van Europa. Dit gedeelte zal naar verwachting kort zijn aangezien er op dit moment geen noemenswaardige voortgang van de onderhandelingen is. Vervolgens gaan de Ministers in dialoog met jongeren over de toekomst van Europa. Dit onderdeel wordt gefaciliteerd door de *Schwarzkopf Stiftung*. Deze stichting zet zich in om jongeren te laten bijdragen aan een pluralistisch, democratisch en op wederzijds respect gebaseerd Europa.

Het kabinet is van mening dat de aandacht van de EU en de instellingen nu uit moet gaan naar het leveren van tastbare resultaten voor burgers op de gestelde prioriteiten. Dit geldt ook voor de conferentie. De Europese Raad (ER) heeft op 20 en 21 juni jl. de prioriteiten voor de komende jaren voor de EU vastgesteld in de Strategische Agenda 2019–2024.¹ De maatschappelijke consultaties over de toekomst van de EU, uitgevoerd in alle lidstaten, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, waren een belangrijke bron voor de Strategische Agenda. De conferentie kan bijdragen aan de uitvoering van deze prioriteiten.

COVID-19

Het Duitse voorzitterschap wijdt het tweede deel van de informele videoconferentie aan COVID-19, en wenst met de leden van de Raad van gedachten te wisselen over het verder verbeteren van de coördinatie van de gezamenlijke inspanningen van de lidstaten en het verlichten van de economische en sociale gevolgen van de pandemie. Daarbij geeft het voorzitterschap aan zowel terug als vooruit te willen kijken met het oog op het verbeteren van de coördinatie en samenwerking in de komende maanden.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/> (veiligheid, economische basis, klimaat, Sterke EU in de wereld en als overkoepelend thema functioneren EU).

Het kabinet steunt Europese coördinatie ten aanzien van COVID-19-maatregelen en verwelkomt een gedachtewisseling over mogelijke verbetering daarvan. Over COVID-19 vinden momenteel discussies plaats in verschillende EU-gremia, onder andere over testen, quarantaine, vaccins en vaccinatie strategieën. Uw Kamer ontvangt parallel het verslag van de informele videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 19 november jl. waar hier ook over is gesproken. Het is hierbij voor het kabinet wel van belang dat de nationale bevoegdheden van de lidstaten op het gebied van volksgezondheid worden gerespecteerd. Voor wat betreft de economische en sociale gevolgen van de pandemie is het de inzet van het kabinet die zoveel mogelijk te beperken en wisselt het kabinet ook daarover graag van gedachten met de leden van de Raad.

Informele videoconferentie 8 december

Europese Raad van 10–11 december

De leden van de Raad Algemene Zaken zullen de Europese Raad (ER) van 10 en 11 december a.s. voorbereiden. Op de agenda van deze ER staat naar aanleiding van de besprekingen tijdens de afgelopen ER van 15–16 oktober in ieder geval het onderwerp klimaat, specifiek de ophoging van het EU-brede broeikasgasreductiedoel voor 2030. Deze agendering is met het oog op het bereiken van een akkoord, zodat de EU tijdig haar *Nationally Determined Contribution* (NDC) kan aanscherpen, conform de verplichting onder de Overeenkomst van Parijs. Voortvloeiend uit de ER van oktober staat ook Turkije op de agenda. Op 1 en 2 oktober kwam de ER een twee-sporen-benadering overeen vis-à-vis Turkije. Een positieve agenda is mogelijk, maar als Turkije blijft volharden in unilaterale acties en provocaties dan is de Unie bereid het hele instrumentarium in te zetten.

Daarnaast omvat de agenda COVID-19-coördinatie, handel, het Zuidelijk Nabuurschap en terrorismebestrijding. In het licht van de actualiteit kunnen buitenlandpolitieke punten aan de agenda toegevoegd worden. Naar verwachting zullen de regeringsleiders, op 9 december voorafgaand aan de ER, spreken met een aantal leiders van de Afrikaanse Unie over het EU-Afrika partnerschap. Daarnaast vindt naar verwachting en marge van de ER een Eurozonetop plaats waar de voortgang ten aanzien van de bankenunie en de kapitaalmarktunie op de agenda staan. Het kabinet kan zich vinden in de voorgestelde ER-agenda. Het parlement ontvangt ter voorbereiding op de ER een geannoteerde agenda met een nadere uiteenzetting van de kabinetsinzet.

Toekomstige relatie EU-VK

Op het moment van schrijven vinden er intensieve gesprekken plaats tussen de onderhandelingsteams. Hoewel er op deelonderwerpen goede voortgang is, blijven de posities op de bekende drie onderwerpen – waarborgen voor een gelijk speelveld, visserij en *governance* – ver uit elkaar liggen. De leden van de Raad zullen stilstaan bij de laatste stand van zaken in de onderhandelingen. Het kabinet en de EU blijven daarbij inzetten op een zo breed en ambitieus mogelijk akkoord.

Ongeacht de uitkomst van de onderhandelingen tussen de EU en het VK zal er na het aflopen van de overgangperiode veel veranderen, ook als het lukt om afspraken over het toekomstig partnerschap te maken. De voorbereidingen op de nieuwe relatie met het VK na het aflopen van de overgangperiode zijn een belangrijk punt van aandacht voor het kabinet. In alle gevallen zijn *readiness*-voorbereidingen nodig door alle actoren: (mede)overheden, instellingen, bedrijven en burgers. Ook blijft Nederland

oproepen tot het tijdig publiceren van de voorziene *contingency* aanpak op EU-niveau, in lijn met de conclusies van de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2020.

Wetgevende prioriteiten en meerjarenplanning

Inzet is dat de Raad, het EP en de Commissie en marge van de informele Raad een gemeenschappelijke verklaring aannemen tezamen met een verklaring over de meerjarige programmering met wetgevingsprioriteiten voor 2021. Deze verklaringen vormen dan de routekaart voor het gezamenlijke werk aangaande wetgeving. Het is voor het eerst dat een meerjaarlijkse programmering wordt vastgesteld. Dit programma is op het moment van schrijven nog niet beschikbaar.

De inzet van het kabinet is erop gericht om via Europese samenwerking duurzaam herstel te bespoedigen en verdere economische groei te bevorderen. De maatregelen die hiervoor genomen worden moeten leiden tot sterkere lidstaten en een sterkere en weerbaardere Unie. Het kabinet zal in deze besprekingen specifiek aandacht vragen voor de prioriteiten uit de Kamerbrief voor de Staat van de Unie 2020², kort samengevat migratie, veiligheid, economie, klimaat, extern beleid en een beter functioneren van de EU, en in het verlengde daarvan voor aansluiting bij de Strategische Agenda 2019–2024 die de Europese Raad in juni vorig jaar aannam. Het kabinet is voorstander van meerjarige planning omdat dit de focus en de voorspelbaarheid van het wetgevingsproces vergroot. Wat monitoring betreft zet het kabinet in op periodieke bespreking in de Raadsformaties die voor de afzonderlijke prioriteiten verantwoordelijk zijn. Het kabinet streeft ernaar eind november de appreciatie van het Commissie Werkprogramma 2021 uw Kamer te doen toekomen.

European Democracy Action Plan

De publicatie van het *European Democracy Action Plan* wordt voorzien op 2 december a.s. Het actieplan gaat naar verwachting in op de integriteit van verkiezingen, mediavrijheid, mediapluralisme en desinformatie. De Commissie zal naar verwachting een presentatie geven over de inhoud van de voorstellen. Naast het *European Democracy Action Plan* wordt in december ook de publicatie van het *Digital Services Act* voorzien. Tezamen zullen zij van invloed zijn op de regulering van internetdiensten. Na publicatie van de voorstellen ontvangt uw Kamer binnen de gebruikelijke termijn een BNC-fiche.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/06/22/staat-van-de-europese-unie-2020>.